

než objektivními podmínkami. Ještě pochybnější jest však, může-li se to státi pouhým usnesením sboru profesorského a pouhým výnosem ministerstva školství. Rozhodně jest tu nebezpečí, aby se nevytvořil praedjudic pro ostatní vysoké školy. J. B.

Deset let Národního shromáždění. Dne 14. listopadu 1928 bylo tomu deset let, co konala se prvá schůze Národního shromáždění republiky Československé a kdy vstoupila v platnost prozatímní ústava, v níž zejména dosavadní samostatný stát Československý byl prohlášen republikou Československou. Kdežto do toho dne moc zákonodárná i výkonná náležela revolučnímu Národnímu výboru, jakožto vykonavateli státní svrchovanosti, rozšířil se oáím dnem Národní výbor v Národní shromáždění, jež ponechalo si moc zákonodárnou, svěřivši moc výkonnou a nařizovací zvolené jím vládě, když před tím byl zvolen prof. T. G. Masaryk presidentem Republiky a tím hlavou státu ve smyslu prozatímní ústavy. Jen 17 dní uplynulo od 28. října a byly zde všechny nejvyšší orgány státu a mohl započítati se normální výkon všech funkcí státních, pokud ovšem výkon takový za daných okolností byl možný. Vždyť zákonný podklad pro nejvyšší orgány správní i soudní byl dán již zákony ze dne 2. listopadu 1928, tedy pouhých pět dní po převratu. Dnes zdá se nám, že došlo k tomu neuvěřitelnou téměř rychlostí, v době zcela krátké, kdežto tehdy byly to dny naplněné událostmi, jako nikdy před tím, a kdož ví, zda ještě kdy potom.

Vzpomínáme-li oněch dnů, musíme tak činiti s vděčnou vzpomínkou na všechny ty, kdož snažili se dátí novému státu co nejrychleji pevnou organizaci, odstraniti ihned veškerou právní nejistotu a situaci vytvořenou revolucí přeměnití ihned ve stav právní. je

Nová organizace politické správy. Dne 1. prosince 1928 nabude zákon ze dne 14. července 1927 č. 125 Sb. z. a n. o organizaci politické správy účinnosti také v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, či jak od od tohoto dne budou se tyto části republiky nazývati v zemi České a v zemi Moravsko-slezské. Nová organizace politické správy, připravovaná již od převratu, stane se tedy skutkem v celé republice, správa ta bude upravena způsobem jednotným a zcela novým, bez souvislosti se stavem předválečným. Zejména projeví se změna ta v Čechách zánikem samosprávy okresní, jež právě letošního roku dovršila 60tý rok své působnosti a trvala v poválečných zbytecích v okresních správních komisích jmenovaných podle politického klíče. Zánik samosprávy zemské nebude v Čechách tak intenzivně pocíťován, ježto činnost zemského sněmu přestala vlastně již před 20 lety, zemského výboru pak před 15 lety, kdežto na př. na Moravě zachoval si zemský výbor souvislost se zemským výborem zvoleným ještě sněmem zemským.

Zemská a okresní zastupitelstva a jich výbory nebudou novými orgány samosprávnými, nýbrž pouze orgány, prostřednictvím jichž bude míti občanstvo účast na státní správě, v zemích, resp. v okresech. Správa ve státě bude napříště měrou daleko rozsáhlejší než dříve správou státní. Jak se tato účast občanského živlu na státní správě uplatní, a jak rozsáhlou činnost budou zemská a okresní zastupitelstva vyvíjeti, není možno dnes říci. V zákonu dány jsou možnosti pro vývoj oběma směry, jak k plnému využití možností v něm obsažených, a tím i v poslední řadě k rozsáhlé decentralisaci správy, stejně jako jest možno, že podle zákona bude se vývoj bráti tak, že zastupitelstva budou stlačena na pouhé bezvýznamné poradní sbory, kdežto vlastní činnost správní zůstane v rukou úřednických orgánů státních. Jedno však jest jisto, že o tom, jaká bude činnost okresů a zemí, bude rozhodovati v řadě neposlední, ba snad první, okolnost, jaké finanční prostředky budou těmto organismům k dispozici. je.

Vládní návrh zákona o zaopatření přestárých. Ministerstvo sociální péče vypracovalo vládní návrh zákona o zaopatření přestárých: k tomu byla také již vypracována důvodová zpráva. Vláda rozhodla se odvolati svůj návrh z roku 1926 a upustiti od požadavku chudinské podpory která byla dříve základnou k poskytování státního příspěvku.

Vládní návrh vyslovuje, že československým státním příslušníkům, kteří dne 1. července 1926 dosáhli nebo překročili 60. rok svého věku a kteří by jinak podléhali pojistné povinnosti pro případ invalidity a stáří podle zákona ze dne 9. X. 1924 č. 221 Sb. z. a n. nebo podle zákona o pojištění osob samostatně hospodařících ze dne 10. června 1926 č. 148 Sb. z. a n., budou podle ustanovení tohoto zákona poskytovány ze státních prostředků starobní podpory, jakmile osoby ty dokonají 65. rok svého věku a budou-li nemajetné a neschopné výdělků. Podpory ty nebude lze přiznati československým státním příslušníkům, kteří se zdržují mimo území republiky, dále alkoholikům, tulákům a osobám práce se šitím a také těm, kdož byli odsouzeni pro trestní čin, pro který je vyslovena ztráta volebního práva do obcí, nebo kdož jsou zbaveni čestných práv občanských, pokud ztráta těchto práv nepominula. Podpora má činiti Kč 500 ročně. Bude-li poskytnuta podpora dvěma žadatelům, kteří žijí ve společné domácnosti, sníží se podpora an ročních Kč 300 pro každého z nich. Jakékoliv zaopatření, jehož se žadateli dostane na penězích nebo na dávkách naturálních, započítá se na starobní podporu státní. Obec bydliště podporovaného poskytne ke státní starobní podpoře příplatek, percentuelně odstupňovaný podle počtu obyvatel: obec s více než 50.000 obyvateli příplatek 20 procent, obec od 20.000 do 50.000 obyvatel 15 procent, obec do 2 tisíc obyvatelů 10 procent. Podpory budou poukazovány v měsíčních obdobích předem. Odhaduje se, že vstoupil-li by zákon tento v platnost 1. ledna 1929, bude počet podporovaných osob asi 95.000; po deseti letech klesl by asi na 37.000. Zatížení státu činilo by v roce 1929 asi 43.000.000 Kč a kleslo by po deseti letech asi na 16.600.000 Kč. Roční náklad obcí činil by v prvních dvou letech asi 5 a půl milionu Kč. Dr. Jindřich.

Třetí sjezd advokátů československých konal se v Praze ve dnech 27.—30. září. Byly na něm předneseny referáty dra Stompého O vývoji advokacie a změnách v posledních deseti letech, dra J. Čapka a dra Emila Stodoly o práních a tužbách advokacie a nedostatečné ochraně její. Referát dra Stompého podává velmi podrobný vývoj advokacie v posledních deseti letech, po všech stránkách doložený statisticky. Referát dr. Emila Stodoly všímá si hlavně otázek slovenských, ačkoliv mezi jeho požadavky jsou i některé všeobecného rázu, na př. požadavek, aby byla věnována větší pozornost vnější formě zákonů. Třetí referát dra J. Čapka, presidenta komory moravské, obsahuje na prvním místě žádost o přesné zachovávání právního řádu a všech zákonů, a odstranění všech vlivů politických a hospodářských. Požadavek jistě spravedlivý, ale velmi charakteristický pro poměry. Stejně požadavek po zachování volnosti projevu advokátova. Z ostatních požadavků, týkajících se čistě stavovských věcí jest zajímavý pro naši mladou generaci *passus* týkající se úpravy přípravné praxe kandidátů advokacie. Nepřekvapuje již, že se tu opétuje požadavek znovuzavedení povinné soudní nebo správní praxe kandidátů, o němž jsme v tomto listě již psali. Se snahou po zpřísnění advokátní zkoušky lze konečně i souhlasiti. Méně pochopitelný jest názor, že povinný doktorát může nějak zvýšiti úroveň advokacie. Za dnešního poměru státních zkoušek a rigoros přec doktorát práv nikterak nezaručuje větší a hlubší odborné vzdělání. Ale zcela překvapující je novinka referentova: Navrhuje prodloužení praxe opět na sedm let, poněvadž prý »pětiletá praxe, jak zkušenost ukazuje, nedostačuje«, a i při sedmileté praxi prý mladý advokát často přijde do situace, kdy si neví rady. Ale do takové situace může se zrovna tak dostat i starý advokát s třicetiletou praxí, a kandidát, který po pětileté praxi si neví rady, narazí-li na případ, jaký se mu v praxi ještě nenaskytl (a to není za dnešních poměrů právních a hospodářských nic zvláštního), ten si nebude věděti rady asi ani po sebe delší praxi. Zdá se, že se zde argumenty uměle tvoří, a bylo by snad lépe přiznat pravý účel navrhované změny: omezit počet advokátů (neboť se nechceme donucovati, že snad jde advokátům o to, udržet po dobu co nejdelší poměrně levné pracovní síly).

J. B.